

Datum
2019-01-02

Dokument nr
A-19.04

Vår referens
Per-Olof Grimheden

Till
Klubbar och arbetsplatsombud inom avtals-
område Grafiska Företagens Förbund
Regionkontoren
Facklig Rådgivning
Enheten för Avtal och Politik

Karensdagen ersätts med annan karens under sjuklöneperioden (de första 14 dagarna)

Bakgrund

När du blir sjuk och inte kan jobba så gäller sjuklönelagen under de första 14 dagarna av sjukperioden. Du får då sjuklön från din arbetsgivare. Genom kollektivavtalen regleras den närmare beräkningen av sjuklönen de första 14 dagarna och formerna för hur sjukanmälan ska göras m.m.

Från och med den 1 januari 2019 ändras nu både Sjuklönelagen och Socialförsäkringsbalken så att den tidigare karensdagen avskaffas. I stället införs en annan karens som ska vara mer lika för alla. I samband med detta ändras även kollektivavtalen.

Idag görs avdrag för en karensdag vilket innebär att sjuklön inte utgår under den första sjukdagen. Efter karensdagen erhålls sjuklön med 80 procent under sjukdag 2-14. Från 1 januari 2019 gäller i stället ett avdrag som ska motsvara 20 procent av den genomsnittliga veckoarbetstiden, kallat karensavdrag.

För dig som arbetar med jämn arbetstidsförläggning, t.ex. 8 timmar per dag under 5 dagar per vecka vid heltid, innebär det därmed ingen direkt förändring om du är frånvarande pga. sjukdom hela första dagen. För den som har ett längre arbetspass inplanerat den första sjukdagen innebär det däremot att denna får sjuklön efter de första 8 timmarna. Å andra sidan får den som hade ett kortare arbetspass inplanerat första sjukdagen, eller om denna varit sjuk endast del av dag, fortsatt karens för fler timmar (upp till 8 timmar) senare under sjuklöneperioden.

Kollektivavtalet från och med 1 januari 2019

Avtalslösningen bygger på att fullt avdrag görs för frånvaro upp till 20 procent av veckoarbetstiden, vilket vid en veckoarbetstid på 40 timmar per vecka ger maximalt 8 timmars karensavdrag. Karensavdraget kan alltså göras andra dagar än den första frånvarodagen, dock som mest med 20 procent av veckoarbetstiden. Karensavdraget beräknas då enligt nedan.

§ 5 Mom 3:2

Sjukdom till och med 14 kalenderdagar per sjukperiod

Sjuklöneperioden inleds med en karensperiod. Karensperioden uppgår till 20 % av tjänstemannens genomsnittliga veckoarbetstid.

För varje frånvarotimme i sjukperioden görs avdrag med

Under karensperioden	$\frac{\text{månadslönen} \times 12}{52 \times \text{veckoarbetstiden}}$
----------------------	--

Efter karensperioden till och med dag 14 i sjukperioden	$\frac{20 \% \times \text{månadslönen} \times 12}{52 \times \text{veckoarbetstiden}}$
---	---

Till tjänsteman som gått miste om skift- eller ob-ersättning pga sjukfrånvaro på schemalagd förskjutet arbetstid utges dessutom sjuklön för motsvarande frånvarodagar, efter karenstid, med 80 procent av sådana uteblivna lönedelar.

Anmärkning 1 Återinsjuknande inom fem kalenderdagar

Av § 5 mom. 1:1 framgår att sjukperiod som börjar inom 5 kalenderdagar från att en tidigare sjukperiod upphört ska betraktas som en fortsättning på tidigare sjukperiod. Det innebär att fortsatt karensavdrag kan behöva göras upptill 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid i den fortsatta sjukperioden.

Anmärkning 2 Allmänt högriskskydd

Antalet karensavdrag får enligt lagen inte överstiga tio tillfällen under en tolv månadersperiod. Om det vid en ny sjukperiod visar sig att tjänstemannen fått tio tillfällen med karensavdrag inom tolv månader bakåt från den nya sjuklöneperiodens början, ska sjuklön betalas utan att något karensavdrag ska göras.

Anmärkning 3 Särskilt högriskskydd

För tjänsteman som enligt Försäkringskassans beslut är berättigad till sjuklön utan beaktande av karens, ska sjuklön betalas utan att något karensavdrag ska göras.

Anmärkning 4

Alla karensavdrag som görs enligt § 5 mom. 3:2 med sammanlagt högst 20 procent av genomsnittlig veckoarbetstid inom samma sjukperiod betraktas som ett tillfälle även om avdragen sker på olika dagar.

Definition av månadslön och veckoarbetstid

Månadslön = den aktuella månadslönen. (För tjänsteman avlönad med veckolön skall månadslönen beräknas som 4,3 x veckolönen.)

Med månadslön avses i detta moment

– fast kontant månadslön och eventuella fasta lönetillägg per månad (t.ex. fasta skift- eller övertidstillägg)

– den beräknade genomsnittsinkomsten per månad av provision, tantiem, bonus, premielön eller liknande rörliga lönedelar. För tjänsteman som till väsentlig del är avlönad med nämnda lönedelar bör överenskommelse träffas om det lönebelopp från vilket sjukavdrag skall göras.

Med veckoarbetstid avses antalet arbetstimmar per helgfri vecka för den enskilde tjänstemannen. Om tjänstemannen har intermittert tjänstgöring eller har oregelbunden arbetstid beräknas veckoarbetstiden i genomsnitt per aktuell begränsningsperiod.

Beräkning av veckoarbetstiden görs med högst 2 decimaler, varvid 0–4 avrundas nedåt och 5–9 uppåt.

Om olika lång arbetstid gäller för olika delar av året räknas arbetstiden per helgfri vecka i genomsnitt per år.

Exempel

1: En arbetstagare med rätt till sjuklön arbetar 8 timmar om dagen, måndag till fredag. Den anställda arbetar totalt 40 timmar i veckan.

Exempel 1A: Arbetstagaren blir sjuk på måndag morgon och är sjuk hela dagen. Karensavdrag görs med 8 timmar vilket motsvarar 20% av genomsnittlig veckoarbetstid.

Exempel 1B: Arbetstagaren blir sjuk vid lunch på måndagen och är sedan frånvarande under eftermiddagen och hela tisdagen. Karensavdrag görs med 4 timmar på måndagen och 4 timmar på tisdagen vilket sammanlagt blir 8 timmars karensavdrag och 20 % av genomsnittlig veckoarbetstid.

2: En arbetstagare med rätt till sjuklön arbetar enligt följande schema under en vecka: måndag 14 timmar, tisdag 5 timmar, onsdag 5 timmar, torsdag 0 timmar, fredag 6 timmar. Den anställde arbetar totalt 30 timmar, vilket också överensstämmer med en genomsnittlig arbetsvecka.

Exempel 2A: Arbetstagaren blir sjuk på måndag morgon och resten av dagen. Arbetstagaren är åter i arbete på tisdagen. Karensavdrag görs för 6 timmar vilket motsvarar 20 % av genomsnittlig veckoarbetstid. För resterande 8 timmar som tjänstemannen skulle ha arbetat på måndagen utbetalas sjuklön.

Exempel 2B: Arbetstagaren blir sjuk på tisdag morgon och är fortsatt sjuk även på onsdagen. Karensavdrag görs med 5 timmar som skulle arbetats på tisdagen och 1 timme av tiden som skulle arbetats på onsdagen. Sammanlagt görs karensavdrag med 6 timmar, vilket motsvarar 20 % av den genomsnittliga veckoarbetstiden. För resterande 4 timmar som tjänstemannen skulle ha arbetet på onsdagen utbetalas sjuklön.